

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÜNİVERSİTE YÖNETİMİNE İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYLERİ*

Burhanettin DÖNMEZ**

Niyazi ÖZER***

Özet

Bu araştırmanın amacı eğitim fakültesi öğrencilerinin üniversite yönetimine ilişkin bilgi düzeylerini belirlemektir. Bu bağlamda, öğrencilerin üniversite yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin; cinsiyet, bölüm ve sınıf değişkenlerine göre anlamlı fark gösterip göstermediği de incelenmiştir. Araştırmanın evrenini, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 2006-2007 öğretim yılında öğrenim görmekte olan 4271 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem, evrenden oranlı tabakalı örnekleme yolu ile bütün bölümlerden ve sınıflardan seçilen 1029 öğrenciden oluşmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan bir anket aracılığı ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde, frekans, yüzde ve Kay-kare teknikleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin; genelde üniversite özelde ise fakülte yönetiminde rol oynayan kurulların yapısı, işleyişi ve görevleri hakkında yetersiz bilgi sahibi oldukları belirlenmiştir. Ayrıca üniversite yönetimine ilişkin doğru bilgi düzeyinin, erkek öğrencilerde daha yüksek olduğu, sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin yönetime ilişkin bilgi düzeylerinin arttığı belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Üniversite yönetimi, üniversite öğrencileri, eğitim fakültesi

Giriş

Kurumların nasıl yönetilmesi gerektiği ve kurum paydaşlarının yönetimdeki rolünün ne olması gerektiği, kuram ve uygulamada sürekli tartışılan konulardan biridir (Lizzio ve Wilson, 2009). Ancak son yıllarda demokratikleşme eğilimlerinin ivme kazanmasına paralel olarak, pek çok ülkede eğitim bölgeleri, okul merkezli yönetim, okul paydaşlarının yönetime katılımı, öğrencilerin yönetimde temsil edilmesi, yerinden yönetim ve yerel yönetim gibi bazı konular önem kazanmıştır. Bu bağlamda Türkiye'de, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2004 yılında pilot uygulaması yapılan ve hala yürürlükte olan "Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Projesi", öğrencilerin okul yönetimine katılımlarını sağlayacak bir adım olarak nitelendirilebilir. Çünkü proje ile ilk ve ortaöğretim kurumlarında eğitim görmekte olan öğrencilerde; yerleşik bir demokrasi kültürünün oluşturulması, öğrencilere seçme, seçilme ve oy kullanma kültürünün kazandırılması ve katılımcı olma, iletişim kurabilme ve

* Bu çalışma, 5-7 Eylül 2007 tarihleri arasında, Gaziosmanpaşa Üniversitesi tarafından düzenlenen XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi'nde bildiri olarak sunulmuştur.

** Doç. Dr.; İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü EYD Anabilim Dalı.

*** Arş. Gör.; İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü EYD Anabilim Dalı.

demokratik liderliği benimseyebilme becerilerinin kazandırılması hedeflenmiştir (MEB, 2004).

Bir toplumun gelişiminde rol oynayan en önemli unsurlardan biri olan yüksek öğretim kurumlarının (Bergan, 2003), birçok konuda olduğu gibi yaşanarak öğrenilen bir yönetim biçimi olan demokrasinin hayata geçirilmesi konusunda da, topluma örnek olmasını beklemek doğaldır. Bu bağlamda, bir süredir üniversitelerde de öğrenci temsilciliği seçimlerinin yapıldığı, özellikle 1980 sonrası depolitize olan üniversite öğrencilerinin yönetime katılmaya özendirildikleri bilinen bir durumdur. Ayrıca, belirli bir yaşa ve eğitim düzeyine ulaşmış olan üniversite gençliğinin ülke yönetiminde ve üniversite yönetiminde söz haklarının olması gerektiği genel kabul gören, yasal olarak da desteklenen bir durumdur. Bu bağlamda, yükseköğretim kurumları yönetim organları ile öğrenciler arasında etkili bir iletişim kurarak öğrencilerin beklenti ve isteklerinin yönetim organlarına iletilmesi ve öğrencilerin eğitim-öğretim konusundaki kararlara katılımının sağlanması amacıyla, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca, *Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Konseyleri ve Yükseköğretim Kurumları Ulusal Öğrenci Konseyi Yürürlüğü* konulmuştur (YÖK, 2005).

Küreselleşme, teknolojiye uyum, hesap verilebilirlik, değişen ve gelişen öğretim programları, nitelikli öğrenme ortamları gibi yüksek öğretim kurumlarının etkililiğinde ve verimliliğinde rol oynayan etkenlerden kaynaklanan sorunlar, geçmişte var olandan daha katılımcı liderlik biçimlerini zorunlu kılmaktadır (Kezar, 2000). Bu açıdan bakıldığında günümüzde, geleneksel üniversite yönetim biçimlerinden çok, öğrencilerin karar alma sürecinde daha fazla yer aldığı, demokratik, şeffaf ve hesap verilebilir yönetim mekanizmalarının tercih edildiği belirtilmektedir (De-Boer ve Goedegebuure, 2001; Jones, Shanahan ve Goyan, 2001; Menon, 2003). Örneğin Türkiye'nin de imzaladığı Bologna Bildirgesi ile, Avrupa Yükseköğretim Alanı içerisinde yer alan ülke vatandaşlarının yükseköğrenim görme ya da çalışma olanaklarını arttırmak amacıyla daha şeffaf ve birbirine uyumlu bir yapıya sahip yüksek öğrenim sistemlerinin oluşturulması hedeflenmiştir (Persson, 2003). Bologna Bildirisi'nin yayımlanmasından iki yıl sonra Prag'da yapılan toplantıda, Türkiye'yi de içeren 32 Avrupa ülkesinin yükseköğretimden sorumlu bakanları, bir Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın kurulması ve şekillendirilmesinde, öğrencilerin yeterli, aktif ve yapıcı ortaklar olarak katılımlarının memnuniyetle karşılandığını vurgulamışlar, öğrencilerin yükseköğretim topluluğunun ayrılmaz bir parçası olduğu inancını desteklemişlerdir (YÖK, 2009). Bu çerçevede yüksek öğrenimde öğrencilerin yönetime katılımı günümüz yüksek öğrenim sistemleri için önemli unsurlardan biri olarak nitelendirilebilir.

Öğrenciler, üniversite yönetimi tarafından alınan kararlardan doğrudan etkilanmaktadır. Bu nedenle, karar alma sürecinde öğrencilerin görüş ve önerilerinin alınması ve öğrencilerin bu sürece etkin bir şekilde katılmaları bir gerekliliktir. Alanyazında öğrencilerin yönetim ve karar alma süreçlerine katılmalarının pek çok açıdan faydalı olabileceği belirtilmektedir. Örneğin üniversite kurullarına etkin ve düzenli olarak katılan öğrenciler, bu deneyimlerinin olgunlaşmalarına oldukça katkı sağladığı görüşünde olduklarını belirtmişlerdir (Spurr, 1970). Bazı araştırmacılar ise, öğrencilerin karar alma sürecine katılımının, kuruma bağlılık ve sadakat duygusu yaratacağını, eğitimle ilgili kararların ve politikaların niteliğini arttıracığını belirtmektedir (Johnson, 1991; Kaba, 2001). Richter ve Tjosvold (1980), karar alma sürecine katılan öğrencilerin morallerinin ve güvenlerinin üst düzeyde olduğunu, bu öğrenci-

lerin akranları ile daha iyi etkileşimde bulduklarını, üniversite hayatına daha iyi uyum sağladıklarını belirtmiştir. Kelly ve Kondrad'a (1972) göre personel ve öğrencilerin üniversite yönetimine katılmaları; yabancılaşmayı azaltmakta, karar alma sürecini geliştirmekte, örgütü bağlılığı ve adanmışlığı arttırmakta, toplumda yaşanan değişimlere örgütün uyum sağlama düzeyini artırmaktadır. Bazı araştırmacılar ise, öğrenciler ile yönetim görevi olan akademisyenler arasındaki etkileşimin, her iki tarafın da birbirlerini anlamaları açısından fayda sağlayacağını belirtmektedirler (Wood, 1993).

Katılımın niteliği ve türü açısından farklılıklar olsa da, pek çok dünya ülkesinde üniversite öğrencilerinin yönetime katılmaları yasal düzenlemelerle sağlanmıştır (Alexhander, 1969; Gutiérrez, 1969; Selvig ve Hambro, 1970; Sepúlveda, 1969; Mancini, 1969). Türkiye'de öğrencilerin üniversite yönetimine katılmalarını sağlayacak yasal düzenlemeler, AB'ye giriş süreci ile hız kazanmıştır. Bu süreçte AB'ye üye olan ya da aday ülke konumundaki pek çok ülkedeki yüksek öğretim kurumlarında Bologna bildirgesinde belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere ciddi bazı reform çalışmaları yapılmıştır (Kuruüzüm, Asilkan ve Çizel, 2005; Mızıkacı, 2006).

Avrupa Konseyi "*Demokratik Vatandaşlık İçin Eğitim Proje*"si kapsamında, Türkiye'nin de içinde bulunduğu bazı Avrupa ülkelerindeki ve ABD'deki 30 kolej ve üniversitede yürütülen kapsamlı bir çalışmada öğrenciler; karar alma sürecini etkileme düzeylerinden memnun olmadıklarını belirtmişlerdir (CC-HER Bureau, 2000). Örneğin araştırmaya Bosna-Hersek'ten katılan öğrenciler, yönetimin öğrenci istek ve taleplerini önemsemediğini ve karar alma sürecinde yer alamadıklarını belirtmişlerdir. Bergen Üniversitesinden katılan öğrenciler üniversite yönetimine katılımlarının etkililiği konusunda oldukça şüphe duyduklarını belirtmişlerdir (CC-HER Bureau, 2000). Avrupa Öğrenci Birliği (European Students' Union-ESIB) tarafından yayımlanan "*Öğrenci Gözüyle Bologna*" başlıklı bir raporda, öğrencilerin Avrupa Yükseköğretim Alanının şekillendirilmesi ve üniversite yönetimine katılımı konusunda pek çok Bologna ülkesinde henüz yeterli düzeyde gelişme olmadığı belirtilmiştir (ESIB, 2007) Türkiye'de, Kuruüzüm, Asilkan ve Çizel (2005) tarafından yürütülen bir diğer çalışmada ise; öğrencilerin %90,4'ü bölüm temsilcilerini tanımadıklarını, %60'ı ise öğrenci temsilcilerinin bölümle ilgili sorunları ilgili mercilere bildirmekte başarısız olduklarını, temsilcilerin görev, sorumluluk ve yasal haklarını bilmediklerini belirtmişlerdir.

Bir çok ülkede öğrencilerin üniversite ve fakülte yönetimine katılmaları demokratik bir hak olarak görülmektedir. Türkiye'de 1980 darbesi ile bir çok alanda olduğu gibi, öğrenci hakları konusunda da bir geriye gidiş yaşanmıştır. Söz konusu darbeden sonra, kasıtlı olarak depolitize edilen üniversite gençliğinin, Türkiye'nin ve üniversitelerin sorunlarına karşı duyarsızlaştırılması, son yıllarda çeşitli çevreler tarafından dile getirilen önemli sorunlardan biri olarak görülebilir. Üniversite gençliğinin ülke sorunlarına göstereceği ilginin, başta kendisini kuşatan yakın çevredeki yönetsel sorunlara gösterdiği ilgi ile başlayacağı düşünülebilir. Özellikle öğretmenlik yapacak gençlerin, mesleki yeterliklerinin bir boyutu olarak alan bilgisi ve öğretmenlik formasyonunun yanında, zengin bir genel kültüre de sahip olmamaları bir zorunluluktur. Bu bağlamda eğitim fakültesi öğrencilerinin üniversite yönetimine ilişkin mevcut bilgi düzeylerinin belirlenmesi önemli görülmüştür.

Yöntem

Bu araştırmanın amacı, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 2006–2007 öğretim yılında öğrenim görmekte olan öğrencilerin, üniversite yönetimine ilişkin bilgi düzeylerini belirlemektir. Araştırmanın alt amaçları ise öğrencilerin üniversite yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin; cinsiyet, bölüm ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre fark gösterip göstermediğinin belirlenmesidir. Araştırmanın evrenini, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 2006–2007 öğretim yılında öğrenim görmekte olan 4271 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem, evrenden oranlı tabakalı örnekleme yolu ile bütün bölümlerden ve sınıflardan seçilen 1029 kişiden oluşmaktadır. Evren ve örneklemedeki öğrencilerin bağımsız değişkenlere göre dağılımı aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 1. Evren ve Örneklemedeki Öğrencilerin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Bağımsız Değişkenler	Cinsiyet		Bölüm			Sınıf			
	Kız	Erkek	Fen Bilimleri	Sosyal Bilimler	BEGS*	1	2	3	4
Evren	1997	2274	1366	2156	749	773	1066	1108	1324
Örneklem	511	518	324	502	203	203	247	270	309

*BEGS: Beden Eğitimi ve Güzel Sanatlar

Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan bir anket aracılığı ile toplanmıştır. Anketin hazırlanmasında 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununda belirtilen yöneticilerin (rektör, rektör yardımcısı, dekan, dekan yardımcısı, enstitü müdürü, yüksek okul müdürü, bölüm başkanı gibi) ve kurulların (üniversite senatosu, üniversite yönetim kurulu, fakülte kurulu, fakülte yönetim kurulu gibi) sayılan görevleri baz olarak alınmıştır. Anket, ilk üçü bağımsız değişkenlerle ilgili olmak üzere, toplam 20 sorudan oluşmaktadır.

Araştırma sonucunda elde edilen veriler değerlendirilirken, ankette yer alan her bir sorunun seçeneklerine verilen yanıtların frekans ve yüzdeleri hesaplanmış, cinsiyet, bölüm ve sınıf değişkenlerine göre karşılaştırmalar yapılırken de Kay-kare tekniği kullanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Öğrencilerin üniversite yönetimindeki organ ve makamların rol, görev ve yetkileri ile ilgili bilgi düzeylerine ilişkin yanıtlarının frekans ve yüzdelere göre dağılımı Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Üniversite Yönetimindeki Organ ve Makamların Rol, Görev ve Yetkileri ile ilgili Bilgi Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Organ/Makam	Hiç		Az		Orta		Çok		Tam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Rektör	68	6.6	285	27.7	423	41.1	140	13.6	113	11.0
Rektör Yardımcısı	198	19.2	392	38.1	315	30.6	80	7.8	44	4.3
Dekan	86	8.4	319	31.0	407	39.6	167	16.2	50	4.9
Enstitü Müdürü	598	58.1	280	27.2	119	11.6	22	2.1	10	1.0
Yüksek Okul Müdürü	459	44.6	353	34.3	163	15.8	34	3.3	20	1.9
Senato	491	47.7	299	29.1	165	16.0	56	5.4	18	1.7
Üniv. Yön. Kurulu	358	34.8	365	35.5	228	22.2	55	5.3	23	2.2
Fakülte Kurulu	388	37.7	346	33.6	228	22.2	49	4.8	18	1.7
Fakülte Yön. Kurulu	378	36.7	347	33.7	231	22.4	53	5.2	20	1.9
Bölüm Başkanı	106	10.3	267	25.9	351	34.1	193	18.8	112	10.9
Ana Bil. Dal. Başkanı	329	32.0	335	32.6	225	21.9	101	9.8	39	3.8
Program Başkanı	398	38.7	291	28.3	215	20.9	81	7.9	44	4.3

Tablo 2’de yer alan bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin; %41,1’inin rektör hakkında “orta”, %38,1’inin rektör yardımcısı hakkında “az”, %39,6’sının dekan hakkında “orta”, %58,1’inin enstitü müdürü hakkında “hiç”, %44,6’sının yüksek okul müdürü hakkında “hiç”, %34,1’inin bölüm başkanı hakkında “orta”, %32,6’sının ana bilim dalı başkanı hakkında “az”, %38,7’sinin program başkanı hakkında “hiç” düzeylerinde bilgi sahibi oldukları görülmektedir. Benzer biçimde araştırmaya katılan öğrencilerin birçoğu, Senato (%47,7), Üniversite Yönetim Kurulu (%34,8), Fakülte Kurulu (%37,7) ve Fakülte Yönetim Kurulu’na (%36,7) ilişkin hiçbir bilgiye sahip olmadıklarını belirtmişlerdir. Araştırmanın bu bulgusu öğrencilerin; genelde üniversite, özelde ise fakülte yönetiminde rol oynayan kurumların yapısı, işleyişi ve görevleri hakkında yetersiz bilgi sahibi olduklarını göstermektedir. Ancak öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%70.4); öğrenci kabulü, ders intibakları ve çıkarılmaları ile eğitim-öğretim ve sınavlara ait işlemler vb. gibi kendilerini doğrudan ilgilendiren konularda karar alan bir kurul olan Fakülte Yönetim Kurulu hakkında hiç (%36.7) ya da az (%33.7) düzeyde bilgi sahibi olmaları oldukça önemli olarak nitelendirilebilir.

Rektörün görevlerine ilişkin, şıkları aşağıda açıklanan soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların frekans ve yüzdelere göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Rektörün Görevlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler	A		B		C		D		E		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet	Kız	30	5.9	237	46.4	66	12.9	48	9.4	130	25.4	511	100
	Erkek	32	6.2	253	48.8	59	11.4	51	9.8	123	23.7	518	100
	χ^2 :1.216												
Bölüm	FB	14	4.3	166	51.2	41	12.7	28	8.6	75	23.1	324	100
	SB	31	6.2	235	46.8	63	12.5	48	9.6	125	24.9	502	100
	BEGS	17	8.4	89	43.8	21	10.3	23	11.3	53	26.1	203	100
	χ^2 :7.109												
Sınıf	1. Sınıf	12	5.9	94	46.3	23	11.3	17	8.4	57	28.1	203	100
	2. Sınıf	8	3.2	123	49.8	37	15.0	22	8.9	57	23.1	247	100
	3. Sınıf	18	6.7	134	49.6	30	11.1	23	8.5	65	24.1	270	100
	4. Sınıf	27	7.8	139	45.0	35	11.3	37	12.0	74	23.9	309	100
	χ^2 :11.974												
Toplam	62	6.0	490	47.6	125	12.1	99	9.6	253	24.6	1029	100	

*p<.05

- Açıklama:** A. Üniversitenin eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetleri hakkında Üniversitelerarası Kurula bilgi vermek,
 B. Ülke çapındaki olaylarla ilgili öğrencileri bilgilendirmek,
 C. Üniversitenin birimleri ve her düzeydeki personeli üzerinde genel gözetim ve denetim görevini yapmak,
 D. Öğrencilere gerekli sosyal hizmetleri sağlamak,
 E. Üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerde görevli öğreti elemanlarının ve diğer personelin görev yerlerini değiştirmek veya bunlara yeni görevler vermek.

Tablo 3'teki veriler incelendiğinde, öğrencilerin yaklaşık yarısının (%47,6) rektörün "ülke çapındaki gelişmelerle ilgili öğrencileri bilgilendirme" görevinin olmadığı görüşünde oldukları görülmektedir. Benzer biçimde yaklaşık dört öğrenciden biri (%24,6) rektörün, "üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerde görevli öğretim elemanlarının ve diğer personelin görev yerlerini değiştirmek ve bunlara yeni görevler verme" %12,1'i "üniversitenin birimleri ve her düzeydeki personeli üzerinde genel gözetim ve denetim görevini yapma", %9,6'sı "öğrencilere gerekli sosyal hizmetleri sağlama", %6,0'ı ise "üniversitenin eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetleri hakkında Üniversiteler Arası Kurula bilgi verme" görevlerinin olmadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin, bu soruya ilişkin görüşleri arasında; cinsiyet, bölüm ve sınıf değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Rektör seçimine ilişkin, sıklıkları aşağıda açıklanan soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların frekans ve yüzdelere göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Rektör Seçimine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler		A		B		C		D		E		F		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet	Kız	4	0.8	25	4.9	31	6.1	156	30.5	288	56.4	7	1.4	511	100
	Erkek	7	1.4	26	5.0	70	13.5	93	18.0	294	56.8	28	5.4	518	100
		$\chi^2:44.453^*$													
Bölüm	FB	2	0.6	20	6.2	53	16.4	62	19.1	165	50.9	22	6.8	324	100
	SB	2	0.4	23	4.6	37	7.4	112	22.3	317	63.1	11	2.2	502	100
	BEGS	7	3.4	8	3.9	11	5.4	75	36.9	100	49.3	2	1.0	203	100
		$\chi^2:78.166^*$													
Sınıf	1. Sınıf	2	1.0	4	2.0	6	3.0	61	30.0	126	62.1	4	2.0	203	100
	2. Sınıf	0	0.0	14	5.7	34	13.8	70	28.3	120	48.6	9	3.6	247	100
	3. Sınıf	3	1.1	17	6.3	28	10.4	67	24.8	146	54.1	9	3.3	270	100
	4. Sınıf	6	1.9	16	5.2	33	10.7	51	16.5	190	61.5	13	4.2	309	100
		$\chi^2:43.322^*$													
Toplam		11	1.1	51	5.0	101	9.8	249	24.2	582	56.6	35	3.4	1029	100

* p<.05

Açıklama: A. Üniversite personeli tarafından,
 B. Öğretim görevlileri tarafından,
 C. Öğretim üyeleri tarafından,
 D. YÖK tarafından,
 E. Cumhurbaşkanı tarafından,
 F. Diğer (.....)

Tablo 4 incelendiğinde bu soru ile ilgili olarak en çok işaretlenen seçeneğin cumhurbaşkanı (%56,6) olduğu görülmektedir. Bu seçeneği sırasıyla YÖK (%24,2), öğretim üyeleri (%9,8), öğretim görevlileri (%5,0), ve üniversite personeli (%1,1) seçenekleri izlemektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin bir kısmı (%3,4) ise; rektörün öğretim üyeleri tarafından seçildiğini ancak Cumhurbaşkanı tarafından atandığını belirtmişlerdir. Sonuçlar öğrencilerin bu konuda yasal mevzuata dayalı bilgiye sahip olmadıklarını göstermektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%56,6) Cumhurbaşkanı seçeneğini işaretlemiş olması, rektör atamalarında Cumhurbaşkanı'nın belirleyici bir rol oynamasından kaynaklanmış olabilir. Üniversiteler ve YÖK'ün yaptığı sıralamalara zaman zaman uyulmaması, hatta bazen tek bir oy alan adayların bile rektör olarak atanması ve bu konuların yazılı ve görsel medyada tartışılması öğrencilerin bu şekilde düşünmesinde etkili olabilir.

Rektörün görev süresine ilişkin, şıkları aşağıda açıklanan soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların frekans ve yüzdelere göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Rektörün Görev Süresine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler	A		B		C		D		E		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet	Kız	15	2.9	18	3.5	214	41.9	215	42.1	49	9.6	511	100
	Erkek	11	2.1	30	5.8	237	45.8	194	37.5	46	8.9	518	100
$\chi^2: 5.914$													
Bölüm	FB	8	2.5	8	2.5	147	45.4	133	41.0	28	8.6	324	100
	SB	15	3.0	22	4.4	226	45.0	191	38.0	48	9.6	502	100
	BEGS	3	1.5	18	8.9	78	38.4	85	41.9	19	9.4	203	100
$\chi^2: 15.040$													
Sınıf	1. Sınıf	8	3.9	18	8.9	68	33.5	64	31.5	45	22.2	203	100
	2. Sınıf	6	2.4	10	4.0	93	37.7	116	47.0	22	8.9	247	100
	3. Sınıf	2	0.7	10	3.7	127	47.0	112	41.5	19	7.0	270	100
	4. Sınıf	10	3.2	10	3.2	163	52.8	117	37.9	9	2.9	309	100
$\chi^2: 87.515^*$													
Toplam		26	2.5	48	4.7	451	43.8	409	39.7	95	9.2	1029	100

* p<.05

Açıklama: A. İki yıl,
B. Üç yıl,
C. Dört yıl,
D. Beş yıl,
E. Altı yıl

Bu soruyu yanıtlayanların %43.8'i rektörün görev süresinin 4 yıl, %39.7'si 5 yıl, %9.2'si 6 yıl, % 4.7'si üç yıl ve % 2.5'i ise 2 yıl olduğunu ifade etmiştir. Sonuçlar araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlasının (%56.2) rektörün görev süresini bilmediğini ya da yanlış bildiğini göstermektedir. Öğrencilerin bu soruya ilişkin görüşleri cinsiyet ve bölüm değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermezken, sınıf değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir. Tablo incelendiğinde bu soruya doğru cevap veren öğrenci sayısının, sınıf düzeyi ile birlikte arttığı görülmektedir. Üniversitede geçen süre arttıkça, bir başka ifade ile sınıf düzeyi arttıkça, öğrencilerin üniversitenin yapısına ve yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin artmakta olduğu düşünülebilir.

Rektörün kaç kez seçilebileceğine ilişkin, şıkları aşağıda açıklanan soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların frekans ve yüzdelere göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Rektörün Kaç Kez Seçilebileceğine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler	A		B		C		D		E		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet	Kız	86	16.8	310	60.7	47	9.2	42	8.2	26	5.1	511	100
	Erkek	75	14.5	336	64.9	49	9.5	31	6.0	27	5.2	518	100
	$\chi^2: 3.469$												
Bölüm	FB	46	14.2	209	64.5	34	10.5	19	5.9	16	4.9	324	100
	SB	81	16.1	313	62.4	42	8.4	31	6.2	35	7.0	502	100
	BEGS	34	16.7	124	61.1	20	9.9	23	11.3	2	1.0	203	100
	$\chi^2: 18.483^*$												
Sınıf	1. Sınıf	40	19.7	112	55.2	24	11.8	17	8.4	10	4.9	203	100
	2. Sınıf	43	17.4	146	59.1	24	9.7	19	7.7	15	6.1	247	100
	3. Sınıf	45	16.7	164	60.7	23	8.5	22	8.1	16	5.9	270	100
	4. Sınıf	33	10.7	224	72.5	25	8.1	15	4.9	12	3.9	309	100
	$\chi^2: 21.900^*$												
Toplam		161	15.6	646	62.8	96	9.3	73	7.1	53	5.2	1029	100

* p<.05

Açıklama: A. Bir defa,

B. Üst üste iki defa,

C. Aralıklarla iki defa,

D. Üç defa,

E. Süre sınırlaması yoktur.

Tablo 6 incelendiğinde, bu soruyu yanıtlayan öğrencilerin % 62.8'inin "üst üste iki defa", %15.6'sının "bir defa", %9.3'ünün "aralıklarla iki defa", %7.1'inin "üç defa" seçeneklerini işaretlediği görülmektedir. Öğrencilerin % 5.2'si ise, bir rektörün süre sınırlaması olmaksızın istediği kadar seçilebileceğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin bu soruya ilişkin görüşleri cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermezken, bölüm ve sınıf değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bölümler açısından değerlendirildiğinde, Fen Bilimleri alanındaki öğrencilerin, Sosyal Bilimler ile Beden Eğitimi ve Güzel Sanatlar alanlarındaki öğrencilere göre, Sosyal Bilimler alanındaki öğrencilerin ise Beden Eğitimi ve Güzel Sanatlar alanlarındaki öğrencilere göre bu konuda daha doğru bilgiye sahip oldukları görülmektedir. Ayrıca bu soruya doğru cevap veren öğrenci sayısının, sınıf düzeyi ile birlikte arttığı görülmektedir.

Rektör yardımcılarının atanma süresine ilişkin, şıkları aşağıda açıklanan soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların frekans ve yüzdelere göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Rektör Yardımcılarının Atanma Süresine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler		A		B		C		D		E		F		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet	Kız	15	2.9	67	13.1	79	15.5	195	38.2	130	25.4	25	4.9	511	100
	Erkek	14	2.7	79	15.3	99	19.1	198	38.2	111	21.4	17	3.3	518	100
	χ^2 : 6.225														
Bölüm	FB	15	4.6	51	15.7	51	15.7	120	37.0	73	22.5	14	4.3	324	100
	SB	12	2.4	66	13.1	100	19.9	192	38.2	119	23.7	13	2.6	502	100
	BEGS	2	1.0	29	14.3	27	13.3	81	39.9	49	24.1	15	7.4	203	100
	χ^2 : 20.443*														
Sınıf	1. Sınıf	2	1.0	29	14.3	59	29.1	66	32.5	32	15.8	15	7.4	203	100
	2. Sınıf	15	6.1	53	21.5	43	17.4	61	24.7	67	27.1	8	3.2	247	100
	3. Sınıf	7	2.6	33	12.2	37	13.7	121	44.8	64	23.7	8	3.0	270	100
	4. Sınıf	5	1.6	31	10.0	39	12.6	145	46.9	78	25.2	11	3.6	309	100
		χ^2 : 85.847*													
	Toplam	29	2.8	146	14.2	178	17.3	393	38.2	241	23.4	42	4.1	1029	100

* p<.05

Açıklama: A. Bir yıl,
B. İki yıl,
C. Üç yıl,
D. Dört yıl,
E. Beş yıl,
F. Altı yıl

Tablo 7'deki bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin %38.2'sinin, rektör yardımcılarının 4 yıl, %23.4'ünün 5 yıl, % 17.3'ünün 3 yıl, %14.2'sinin 2 yıl, %4.1'inin 6 yıl, %2.8'inin 1 yıl için atandığı görüşünde oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 76.6'sı rektör yardımcılarının atanma süresine ilişkin yanlış bilgiye sahiptir. Bu soruya ilişkin öğrenci görüşleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermezken, bölüm ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Tablo incelendiğinde sınıf düzeyi arttıkça, göreceli olarak bu soruya ilişkin bilgi düzeyinin de arttığı görülmektedir.

Üniversite Senatosu'nun kimlerden oluştuğunun sorulduğu, aşağıda şıkları verilen soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların frekans ve yüzdelere göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Senato Üyelerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler		A		B		C		D		E		F		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet	Kız	18	3.5	8	1.6	7	1.4	38	7.4	274	53.6	166	32.5	511	100
	Erkek	34	6.6	11	2.1	5	1.0	75	14.5	241	46.5	152	29.3	518	100
		$\chi^2: 20.529^*$													
Bölüm	FB	23	7.1	3	0.9	4	1.2	37	11.4	158	48.8	99	30.6	324	100
	SB	21	4.2	7	1.4	3	0.6	50	10.0	252	50.2	169	33.7	502	100
	BEGS	8	3.9	9	4.4	5	2.5	26	12.8	105	51.7	50	24.6	203	100
		$\chi^2: 22.874^*$													
Sınıf	1. Sınıf	7	3.4	4	2.0	2	1.0	22	10.8	99	48.8	69	34.0	203	100
	2. Sınıf	23	9.3	6	2.4	0	0.0	19	7.7	121	49.0	78	31.6	247	100
	3. Sınıf	12	4.4	3	1.1	4	1.5	33	12.2	138	51.1	80	29.6	270	100
	4. Sınıf	10	3.2	6	1.9	6	1.9	39	12.6	157	50.8	91	29.4	309	100
		$\chi^2: 22.960$													
Toplam		52	5.1	19	1.8	12	1.2	113	11.0	515	50.0	318	30.9	1029	100

*p<.05

Açıklama: A. Rektör,
 B. Rektör Yardımcısı,
 C. Dekan,
 D. Dekan Yardımcısı,
 E. Enstitü Müdürü,
 F. Yüksekokul Müdürü

Araştırmaya katılan öğrencilerin %50'si enstitü müdürünün, % 30.9 yüksek okul müdürünün, % 11'i dekan yardımcısının, %5.1'i rektörün, %1.8'i rektör yardımcılarının ve %1.2'si ise dekanın üniversite senatosuna üye olmadığını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %58.1'inin Enstitü müdürü, %44.6'sının ise Yüksek okul müdürü hakkında hiçbir bilgiye sahip olmadığını belirtmesi bu sonucu etkileyebilir. Bu sonuç öğrencilerin; genelde üniversite, özelde öğrenciler ve eğitim-öğretim ile ilgili önemli kararlar alan senato üyelerine ilişkin bilgi düzeylerinin yetersiz olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin bu konuya ilişkin görüşleri sınıf değişkenine göre farklılık göstermezken, cinsiyet ve bölüm değişkenlerine göre farklılık göstermektedir. Elde edilen bulgular erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla senato üyeleri ile ilgili daha çok doğru bilgiye sahip olduklarını göstermektedir.

Aşağıdaki şıklarda belirtilen görevlerden hangisinin Üniversite Senatonun görevi olmadığını sorulduğu soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların frekans ve yüzdelere göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Üniversite Senatosunun Görevlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler	A		B		C		D		E		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet	Kız	20	3.9	17	3.3	47	9.2	238	46.6	189	37.0	511	100
	Erkek	17	3.3	25	4.8	51	9.8	275	53.1	150	29.0	518	100
	χ^2 : 9.038												
Bölüm	FB	9	2.8	14	4.3	35	10.8	178	54.9	88	27.2	324	100
	SB	18	3.6	20	4.0	39	7.8	234	46.6	191	38.0	502	100
	BEGS	10	4.9	8	3.9	24	11.8	101	49.8	60	29.6	203	100
	χ^2 : 15.679*												
Sınıf	1. Sınıf	9	4.4	4	2.0	6	3.0	95	46.8	89	43.8	203	100
	2. Sınıf	5	2.0	6	2.4	24	9.7	145	58.7	67	27.1	247	100
	3. Sınıf	12	4.4	11	4.1	34	12.6	142	52.6	71	26.3	270	100
	4. Sınıf	11	3.6	21	6.8	34	11.0	131	42.4	112	36.2	309	100
	χ^2 : 47.284*												
	Toplam	37	3.6	42	4.1	98	9.5	513	49.9	339	32.9	1029	100

*p<.05

- Açıklama.** A. Üniversitenin bütününe ilgilendiren yönetmelikleri hazırlamak,
 B. Üniversitenin eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetlerinin esasları hakkında karar almak,
 C. Üniversitenin yıllık eğitim-öğretim programını ve takvimini karara bağlamak,
 D. Ülkede yaşanan önemli olaylara ilişkin görüş ve önerilerini belirtmek,
 E. Fahri akademik unvanlar vermek.

Tablo 9 incelendiğinde, öğrencilerin %49,9'unun senatonun, "ülkede yaşanan önemli olaylara ilişkin görüş ve önerileri belirtme", %32,9'unun "fahri akademik unvanlar verme", % 9,5'inin "üniversitenin yıllık eğitim-öğretim programını ve takvimini karara bağlama", %4,1'inin "üniversitenin eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetlerinin esasları hakkında karar alma" ve %3,6'sının "üniversitenin bütününe ilgilendiren yönetmelikleri hazırlama", görevlerinin olmadığı görüşünde oldukları görülmektedir. Bulgular araştırmaya katılan her iki öğrenciden birinin senatonun görevleri hakkında yetersiz bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. Bu soruya ilişkin öğrenci görüşleri bölüm ve sınıf değişkenleri açısından anlamlı farklılık gösterirken, cinsiyet değişkeni açısından ise anlamlı farklılık göstermemektedir.

Üniversite Yönetim Kurulunun görevlerine ilişkin, şıkları aşağıda açıklanan soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların frekans ve yüzdelere göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Üniversite Yönetim Kurulunun Görevlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler	A		B		C		D		E		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet	Kız	33	6.5	85	16.6	126	24.7	128	25.0	139	27.2	511	100
	Erkek	38	7.3	78	15.1	114	22.0	150	29.0	138	26.6	518	100
	χ^2 : 2.950												
Bölüm	FB	22	6.8	55	17.0	81	25.0	85	26.2	81	25.0	324	100
	SB	32	6.4	80	15.9	113	22.5	137	27.3	140	27.9	502	100
	BEGS	17	8.4	28	13.8	46	22.7	56	27.6	56	27.6	203	100
χ^2 : 2.985													
Sınıf	1. Sınıf	10	4.9	29	14.3	46	22.7	53	26.1	65	32.0	203	100
	2. Sınıf	19	7.7	39	15.8	57	23.1	59	23.9	73	29.6	247	100
	3. Sınıf	13	4.8	42	15.6	67	24.8	91	33.7	57	21.1	270	100
	4. Sınıf	29	9.4	53	17.2	70	22.7	75	24.3	82	26.5	309	100
χ^2 : 19.147													
Toplam		71	6.9	163	15.8	240	23.3	278	27.0	277	26.9	1029	100

Açıklama: A. Üniversitenin idari faaliyetlerinin yürütülmesinde rektöre yardımcı olmak,
 B. Üniversite yönetiminde senatoya yardımcı olmak,
 C. Üniversitenin yatırım programını ve bütçe taslağını incelemek ve rektörlüğe sunmak,
 D. Üniversite yönetimi ile ilgili rektörün getireceği konularda karar almak,
 E. Fakülte, enstitü ve yüksek öğretim yönetim kurullarının kararlarına yapılacak itirazları inceleyerek kesin karara bağlamak.

Tablo 10 incelendiğinde, öğrencilerin %27'sinin Üniversite Yönetim Kurulunun "üniversite yönetimi ile ilgili rektörün getireceği konularda karar alma", %26.9'unun "fakülte, enstitü ve yüksek okul yönetim kurullarının kararlarına yapılacak itirazları inceleyerek kesin kararlara bağlama", % 23.3'ünün "üniversitenin yatırım programını ve bütçe taslağını inceleme ve rektörlüğe sunma", %15.8'inin "üniversite yönetiminde senatoya yardımcı olma" ve 6.9'unun "üniversitenin idari faaliyetlerinin yürütülmesinde rektöre yardımcı olma", görevlerinin olmadığı görüşünde oldukları görülmektedir. Bu soruya ilişkin öğrenci görüşleri bağımsız değişkenler açısından farklılık göstermemektedir.

Dekan'ın görev süresine ilişkin, sıklıkları aşağıda açıklanan soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların frekans ve yüzdelere göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Dekanın Görev Süresine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler		A		B		C		D		E		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet	Kız	4	0.8	59	11.5	132	25.8	230	45.0	86	16.8	511	100
	Erkek	7	1.4	84	16.2	150	29.0	203	39.2	74	14.3	518	100
		$\chi^2: 8.874$											
Bölüm	FB	2	0.6	46	14.2	74	22.8	160	49.4	42	13.0	324	100
	SB	6	1.2	68	13.5	146	29.1	203	40.4	79	15.7	502	100
	BEGS	3	1.5	29	14.3	62	30.5	70	34.5	39	19.2	203	100
		$\chi^2: 15.176$											
Sınıf	1. Sınıf	4	2.0	31	15.3	69	34.0	67	33.0	32	15.8	203	100
	2. Sınıf	3	1.2	51	20.6	83	33.6	77	31.2	33	13.4	247	100
	3. Sınıf	2	0.7	27	10.0	73	27.0	124	45.9	44	16.3	270	100
	4. Sınıf	2	0.6	34	11.0	57	18.4	165	53.4	51	16.5	309	100
			$\chi^2: 53.659^*$										
Toplam		11	1.1	143	13.9	282	27.4	433	42.1	160	15.5	1029	100

*p<.05

Açıklama: A. Bir yıl,
B. İki yıl,
C. Üç yıl,
D. Dört yıl,
E. Beş yıl

Bu soruyu yanıtlayanların %42.1'i dekanın görev süresinin 4 yıl, %27.4'ü 3 yıl, %15.5'i 5 yıl, % 13.9'u iki yıl ve % 1.1'i ise 1 yıl olduğunu ifade etmiştir. Elde edilen bulgular öğrencilerin %57,9'unun dekanın görev süresine ilişkin yanlış bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin bu soruya ilişkin görüşleri cinsiyet ve bölüm değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermezken, sınıf değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir. Tablo incelendiğinde sınıf düzeyi arttıkça, görece olarak bu soruya ilişkin bilgi düzeyinin de arttığı görülmektedir.

Şıkları aşağıda açıklanan, Dekan'ın görevlerine ilişkin soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların frekans ve yüzdelere göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 12'de belirtilmiştir.

Tablo12. Dekanın Görevlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler		A		B		C		D		E		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet	Kız	15	2.9	233	45.6	113	22.1	34	6.7	116	22.7	511	100
	Erkek	27	5.2	253	48.8	118	22.8	29	5.6	91	17.6	518	100
	$\chi^2: 7.729$												
Bölüm	FB	13	4.0	169	52.2	51	15.7	25	7.7	66	20.4	324	100
	SB	23	4.6	226	45.0	126	25.1	23	4.6	104	20.7	502	100
	BEGS	6	3.0	91	44.8	54	26.6	15	7.4	37	18.2	203	100
	$\chi^2: 17.285^*$												
Sınıf	1. Sınıf	7	3.4	90	44.3	44	21.7	5	2.5	57	28.1	203	100
	2. Sınıf	5	2.0	135	54.7	48	19.4	13	5.3	46	18.6	247	100
	3. Sınıf	10	3.7	124	45.9	58	21.5	27	10.0	51	18.9	270	100
	4. Sınıf	20	6.5	137	44.3	81	26.2	18	5.8	53	17.2	309	100
	$\chi^2: 33.827^*$												
Toplam		42	4.1	486	47.2	231	22.4	63	6.1	207	20.1	1029	100

*p<.05

- Açıklama:** A. Fakülte'deki eğitim-öğretim etkinliklerini denetlemek,
 B. Fakülte Yönetim kurulunun üyelerini belirlemek,
 C. Fakülte kurulunun kararlarını uygulamak,
 D. Fakültenin işleyişi hakkında rektöre rapor vermek,
 E. Fakültenin ödenek ve kadro ihtiyaçlarını rektörlüğe bildirmek

Tablo 12 incelendiğinde bu soru ile ilgili olarak en çok işaretlenen seçeneğin Fakülte Yönetim kurulu üyelerini belirlemek (%47,2) olduğu görülmektedir. Bu seçeneği sırasıyla Fakülte Kurulunun kararlarını uygulamak (%22,4), fakültenin ödenek ve kadro ihtiyaçlarını rektörlüğe bildirmek (%20,1), fakültenin işleyişi hakkında rektöre rapor vermek (%6,1), ve fakülte'deki eğitim-öğretim etkinliklerini denetlemek (%4,1) seçeneklerinin izlemektedir. Bulgular öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%47,2) dekanın görevlerine ilişkin bilgi düzeylerinin yetersiz olduğunu göstermektedir. Bu soruya ilişkin öğrenci görüşleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermezken, bölüm ve sınıf değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Dekan Yardımcılarının görev süresine ilişkin, şıkları aşağıda açıklanan soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların frekans ve yüzdelere göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 13'te verilmiştir.

Tablo13. Dekan Yardımcılarının Görev Süresine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler		A		B		C		D		E		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet	Kız	15	2.9	99	19.4	136	26.6	197	38.6	64	12.5	511	100
	Erkek	20	3.9	145	28.0	140	27.0	163	31.5	50	9.7	518	100
		$\chi^2: 14.328^*$											
Bölüm	FB	18	5.6	75	23.1	76	23.5	123	38.0	32	9.9	324	100
	SB	14	2.8	119	23.7	139	27.7	176	35.1	54	10.8	502	100
	BEGS	3	1.5	50	24.6	61	30.0	61	30.0	28	13.8	203	100
		$\chi^2: 13.650$											
Sınıf	1. Sınıf	10	4.9	47	23.2	73	36.0	49	24.1	24	11.8	203	100
	2. Sınıf	14	5.7	60	24.3	81	32.8	68	27.5	24	9.7	247	100
	3. Sınıf	4	1.5	66	24.4	64	23.7	107	39.6	29	10.7	270	100
	4. Sınıf	7	2.3	71	23.0	58	18.8	136	44.0	37	12.0	309	100
		$\chi^2: 47.842^*$											
Toplam		35	3.4	244	23.7	276	26.8	360	35.0	114	11.1	1029	100

*p<.05

Açıklama: A. Bir yıl,
B. İki yıl,
C. Üç yıl,
D. Dört yıl,
E. Beş yıl

Tablo 13 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin %35'i dekanın yardımcılarının görev süresinin dört yıl, %26.8'i üç yıl, %23.7'si iki yıl, % 11.1'i altı yıl ve % 3.4'ü ise 1 yıl olduğunu ifade etmişlerdir. Bu bulgular araştırmaya katılan öğrencilerin %65'inin dekan yardımcısının görev süresi hakkında yanlış bilgiye sahip olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin bu soruya ilişkin görüşleri bölüm değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermezken, cinsiyet ve sınıf değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir. Tablo incelendiğinde sınıf düzeyi arttıkça, göreceli olarak bu soruya ilişkin bilgi düzeyinin de arttığı görülmektedir.

Dekan yardımcılarının atanmasına ilişkin, şıkları aşağıda açıklanan soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların yüzde ve frekansa göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 14. Dekan Yardımcılarının Atanmasına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler		A		B		C		D		E		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet	Kız	4	0.8	101	19.8	265	51.9	83	16.2	58	11.4	511	100
	Erkek	3	0.6	81	15.6	245	47.3	81	15.6	108	20.8	518	100
	$\chi^2: 18.163^*$												
Bölüm	FB	4	1.2	51	15.7	150	46.3	57	17.6	62	19.1	324	100
	SB	2	0.4	95	18.9	251	50.0	79	15.7	75	14.9	502	100
	BEGS	1	0.5	36	17.7	109	53.7	28	13.8	29	14.3	203	100
	$\chi^2: 8.538$												
Sınıf	1. Sınıf	0	0.0	34	16.7	110	54.2	31	15.3	28	13.8	203	100
	2. Sınıf	2	0.8	32	13.0	117	47.4	41	16.6	55	22.3	247	100
	3. Sınıf	0	0.0	46	17.0	130	48.1	49	18.1	45	16.7	270	100
	4. Sınıf	5	1.6	70	22.7	153	49.5	43	13.9	38	12.3	309	100
	$\chi^2: 27.160^*$												
Toplam		7	0.7	182	17.7	510	49.6	164	15.9	166	16.1	1029	100

*p<.05

Açıklama: A. Cumhurbaşkanı tarafından,
 B. Yüksek Öğretim Kurulu tarafından,
 C. Rektör tarafından,
 D. Senato tarafından,
 E. Dekan tarafından

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu dekan yardımcılarının rektör tarafından atandığını belirtmişlerdir (%49.6). Öğrencilerin % 17.7'si Yüksek Öğretim Kurulunun, % 16.1'i dekanın, %15.9'u senatonun ve %0.7'si ise Cumhurbaşkanı'nın, dekan yardımcılarını atadığını belirtmiştir. Öğrencilerin bu soruya ilişkin görüşleri bölüm değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermezken, cinsiyet ve sınıf değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermektedir.

Fakülte Kurulunun görevlerine ilişkin, sıkları aşağıda açıklanan soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların yüzde ve frekansa göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15. Fakülte Kurulunun Görevine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler		A		B		C		D		E		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet	Kız	32	6.3	29	5.7	31	6.1	102	20.0	317	62.0	511	100
	Erkek	43	8.3	35	6.8	62	12.0	122	23.6	256	49.4	518	100
	$\chi^2: 20.742^*$												
Bölüm	FB	21	6.5	18	5.6	19	5.9	82	25.3	184	56.8	324	100
	SB	38	7.6	30	6.0	47	9.4	102	20.3	285	56.8	502	100
	BEGS	16	7.9	16	7.9	27	13.3	40	19.7	104	51.2	203	100
	$\chi^2: 13.020$												
Sınıf	1. Sınıf	14	6.9	11	5.4	16	7.9	43	21.2	119	58.6	203	100
	2. Sınıf	11	4.5	17	6.9	15	6.1	61	24.7	143	57.9	247	100
	3. Sınıf	22	8.1	17	6.3	24	8.9	56	20.7	151	55.9	270	100
	4. Sınıf	28	9.1	19	6.1	38	12.3	64	20.7	160	51.8	309	100
	$\chi^2: 13.779$												
Toplam		75	7.3	64	6.2	93	9.0	224	21.8	573	55.7	1029	100

*p<.05

- Açıklama:** A. Fakültenin eğitim-öğretim faaliyetlerinin kararlaştırmak,
 B. Fakültenin bilimsel faaliyetlerini kararlaştırmak,
 C. Fakültenin, araştırma ve yayım faaliyetlerini kararlaştırmak,
 D. Fakülte Yönetim Kuruluna üye seçmek,
 E. Dekan yardımcılarını önermek.

Tablo 15'teki veriler incelendiğinde, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%55,7) fakülte kurulunun "*dekan yardımcılarını önerme*" görevinin olmadığı görüşünde oldukları görülmektedir. Benzer biçimde öğrencilerin %21,8'i fakülte kurulunun, "*fakülte yönetim kuruluna üye seçme*" %9'u "*fakültenin, araştırma ve yayım faaliyetlerini kararlaştırma*", %7,3'ü "*fakültenin eğitim-öğretim faaliyetlerini kararlaştırma*", %6,2'si ise "*fakültenin bilimsel faaliyetlerini kararlaştırma*" görevlerinin olmadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin, fakülte kurulunun görevlerine ilişkin görüşleri arasında sadece cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık görülmüştür.

Fakülte Yönetim Kurulunun görevlerine ilişkin, sıkları aşağıda açıklanan soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların yüzdeler ve frekanslara göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16. Fakülte Yönetim Kurulunun Görevlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler	A		B		C		D		E		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet	Kız	45	8.8	38	7.4	92	18.0	82	16.0	254	49.7	511	100
	Erkek	45	8.7	44	8.5	102	19.7	102	19.7	225	43.4	518	100
$\chi^2: 4.837$													
Bölüm	FB	27	8.3	26	8.0	52	16.0	74	22.8	145	44.8	324	100
	SB	39	7.8	35	7.0	103	20.5	80	15.9	245	48.8	502	100
	BEGS	24	11.8	21	10.3	39	19.2	30	14.8	89	43.8	203	100
$\chi^2: 14.678$													
Sınıf	1. Sınıf	20	9.9	5	2.5	28	13.8	29	14.3	121	59.6	203	100
	2. Sınıf	16	6.5	26	10.5	49	19.8	45	18.2	111	23.2	247	100
	3. Sınıf	32	11.9	24	8.9	58	21.5	60	22.2	96	35.6	270	100
	4. Sınıf	22	7.1	27	8.7	59	19.1	50	16.2	151	48.9	309	100
$\chi^2: 39.564^*$													
Toplam		90	8.7	82	8.0	194	18.9	184	17.9	479	46.6	1029	100

*p<.05

- Açıklama:** A. Fakülte kurulunun kararlarının uygulanmasında dekana yardım etmek,
 B. Fakültenin eğitim-öğretim, plan ve programları ile takviminin uygulanmasını sağlamak,
 C. Fakültenin yatırım, program ve bütçe tasarısını hazırlamak,
 D. Dekanın fakülte yönetimi ile ilgili getireceği bütün işlerde karar almak,
 E. Dekanın çalışmalarını denetlemek.

Tablo 16 incelendiğinde bu soru ile ilgili olarak en çok işaretlenen seçeneğin "dekanın çalışmalarını denetlemek" (%46,6) olduğu görülmektedir. Bu seçeneği sırasıyla "fakültenin yatırım, programı ve bütçe tasarısını hazırlamak" (%18,9), "dekanın fakülte yönetimi ile ilgili getireceği bütün işlerde karar almak" (%17,9), "fakülte kurulunun kararlarının uygulanmasında dekana yardım etmek" (%8,7), ve "fakültenin eğitim-öğretim, plan ve programları ile takviminin uygulanmasını sağlamak" (%8,0) seçenekleri izlemektedir. Bu soruya ilişkin öğrenci görüşleri sadece sınıf değişkeni açısından farklılık göstermektedir.

Bölüm Başkanına ilişkin, şıkları aşağıda açıklanan soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların yüzde ve frekansa göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları Tablo 17'de verilmiştir.

Tablo 17. Bölüm Başkanına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler		A		B		C		D		E		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet	Kız	30	5.9	9	1.8	18	3.5	130	25.4	324	63.4	511	100
	Erkek	31	6.0	20	3.9	32	6.2	138	26.6	297	57.3	518	100
$\chi^2: 9.474^*$													
Bölüm	FB	20	6.2	11	3.4	14	4.3	71	21.9	208	64.2	324	100
	SB	23	4.6	8	1.6	27	5.4	134	26.7	310	61.8	502	100
	BEGS	18	8.9	10	4.9	9	4.4	63	31.0	103	50.7	203	100
$\chi^2: 19.538^*$													
Sınıf	1. Sınıf	25	12.3	4	2.0	8	3.9	39	19.2	127	62.6	203	100
	2. Sınıf	13	5.3	5	2.0	13	5.3	86	34.8	130	52.6	247	100
	3. Sınıf	6	2.2	8	3.0	14	5.2	78	28.9	164	60.7	270	100
	4. Sınıf	17	5.5	12	3.9	15	4.9	65	21.0	200	64.7	309	100
	$\chi^2: 41.676^*$												
Toplam		61	5.9	29	2.8	50	4.9	268	26.0	621	60.3	1029	100

*p<.05

- Açıklama:** A. Bölüm başkanı profesör olabilir,
 B. Bölüm başkanı doçent olabilir,
 C. Bölüm Başkanı Yardımcı Doçent olabilir,
 D. Bölüm başkanı öğretim üyesi olabilir,
 E. Bölüm başkanı öğretim görevlisi olabilir.

Bu soruya ilişkin öğrenci görüşleri incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin %60,3'ünün bölüm başkanının öğretim görevlisi olamayacağı, %26'sının öğretim üyesi olamayacağı, %5,9'unun profesör olamayacağı, %4,9'unun yardımcı doçent olamayacağı ve %2,8'inin ise doçent olamayacağını belirttikleri görülmektedir. Araştırmanın bu bulgusu, bazı öğrencilerin öğretim üyesi ve öğretim görevlisi arasındaki ayrımı bilmediklerini göstermektedir. Bu soruya ilişkin öğrenci görüşleri her üç değişken açısından da anlamlı farklılık göstermektedir.

Üniversitedeki hiyerarşik yapıya ilişkin, şıkları aşağıda açıklanan soruya öğrencilerin verdikleri yanıtların yüzde ve frekansa göre dağılımı ile kay-kare analizi sonuçları tablo 18'de verilmiştir.

Tablo 18. Üniversitedeki Hiyerarşik Yapıya İlişkin Öğrenci Görüşleri

Bağımsız Değişkenler	A		B		C		D		E		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet	Kız	126	24.7	275	53.8	47	9.2	16	3.1	47	9.2	511	100
	Erkek	77	14.9	359	69.3	30	5.8	15	2.9	37	7.1	518	100
	$\chi^2: 27.887^*$												
Bölüm	FB	50	15.4	211	65.1	25	7.7	4	1.2	34	10.5	324	100
	SB	107	21.3	304	60.6	38	7.6	21	4.2	32	6.4	502	100
	BEGS	46	22.7	119	58.6	14	6.9	6	3.0	18	8.9	203	100
	$\chi^2: 15.644^*$												
Sınıf	1. Sınıf	29	14.3	139	68.5	13	6.4	5	2.5	17	8.4	203	100
	2. Sınıf	53	21.5	153	61.9	15	6.1	6	2.4	20	8.1	247	100
	3. Sınıf	50	18.5	162	60.0	31	11.5	5	1.9	22	8.1	270	100
	4. Sınıf	71	23.0	180	58.3	18	5.8	15	4.9	25	8.1	309	100
	$\chi^2: 20.571$												
Toplam		203	19.7	634	61.6	77	7.5	31	3.0	84	8.2	1029	100

*p<.05

Açıklama: A. Dekan sekreteri,
 B. Genel sekreter,
 C. Fakülte sekreteri,
 D. Bölüm Sekreteri,
 E. İç Hizmetler Şefi

Tablo 18 incelendiğinde bu soru ile ilgili olarak en çok işaretlenen seçeneğin genel sekreter (%61.6) olduğu görülmektedir. Bu seçeneği sırasıyla dekan sekreteri (%19.7), iç hizmetler şefi (%8.2), fakülte sekreteri (%7.5) ve bölüm sekreteri (%3) seçenekleri izlemektedir. Bu soruya ilişkin öğrenci görüşleri, cinsiyet ve bölüm değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Eğitim Fakültesi öğrencilerinin, üniversite yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin belirlenmesini amaçlayan bu araştırmaya, katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu, rektör ve dekan dışında üniversite ya da fakülte yönetiminde etkisi olan kurul ve kişiler hakkında yeterli bilgi birikimine sahip olmadıkları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin dekan ve rektöre ilişkin bilgi düzeylerinin üniversite yönetiminde bulunun diğer kurul ve kişilere oranla daha fazla olması, temsil görevleri nedeni ile anma kutlama gibi etkinliklerde ön planda olmaları ve yazılı ya da görsel medyada daha fazla yer almalarından kaynaklanmış olabilir. Rektör yardımcısı, dekan yardımcısı gibi diğer yöneticiler ve kurul üyeleri, anma-kutlama vb. tören ve etkinliklerde arka planda olmaları nedeniyle daha az dikkat çekmiş olabilirler. Ancak araştırmaya katılan öğrencilerin %38,7'sinin program başkanı hakkında "hiç" düzeyinde bilgi sahibi

olmaları, üzerinde önemle düşünülmesi gereken bir durumdur. Eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması çerçevesinde ortaya çıkan program başkanı kavramının öğrenciler tarafından da yeterince kabul görmediği düşünülebilir. Oysa öğrencilerin eğitim öğretimle ilgili sorunları ile en yakından ilgilenmesi gereken yöneticilerden biri program başkanıdır. Bu durumun öğrenciler tarafından yeterince bilinmemesi, öğrencilerin yaşayacakları sorunların çözümünü güçleştirebilir.

Cinsiyet açısından genel olarak bakıldığında doğru bilgi düzeyinin erkeklerde daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum yönetime olan ilgi ile ilişkilendirilebilir. Bu açıdan bakıldığında bu sonuç Türkiye'deki toplumsal yapıyı da genel olarak yansıtmaktadır. Çünkü Türkiye'de yapılan çalışmalar, sosyal, kültürel, ekonomik vb. toplumsal bazı nedenlerden dolayı (örn. cinsiyete ilişkin olumsuz kalıp yargılar, kadınlara yüklenen geleneksel bazı roller) kadınların erkeklere göre yönetime daha az ilgi duyduklarını göstermektedir (Usluer, 2000; Çelikten ve Yeni, 2004).

Öğrencilerin sorulara verdikleri yanıtlar bölüm değişkeni açısından dikkate alındığında, net bir ifade kullanmak güç görünmektedir. Bu durum, bölümlerin yapıları ve öğretim üyesi profilleri ile bir ölçüde açıklanabilir.

Sınıf düzeyine göre bakıldığında, genel olarak, sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin yönetime ilişkin bilgi düzeylerinin de arttığı söylenebilir. Bu durum önemli ölçüde, öğrencinin üniversitede geçirdiği süre ile ilişkili olabilir. Oysa beklenen durum öğrenmenin süreye ve tesadüflere bağlı değil, formal bir eğitime dayalı olmasıdır.

Genel bir değerlendirmeye, öğrencilerin üniversite yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu söylenebilir. Bu durum, ilgi düzeyinin yetersizliği ile de bir ölçüde açıklanabilir.

Araştırmadan elde edilen bu sonuçlara dayalı olarak şu öneriler geliştirilmiştir:

- a) Kayıt dönemlerinde, üniversiteye yeni kayıt yapan öğrencilere oryantasyon eğitimi verilebilir. Bu eğitim çerçevesinde öğrencilerin üniversite, fakülte, bölüm ve programların genel yapısı ve işleyişi hakkında yeterince bilgilendirilmeleri sağlanabilir.
- b) Her fakültede öğretim yılı başında, dekan, dekan yardımcıları, bölüm başkanı, program başkanı, anabilim dalı başkanı ve fakülte sekreterinin katıldığı bölüm toplantıları aracılığı ile öğrenciler doğrudan bilgilendirilebilir.
- c) Bayan öğrenciler; sınıf, bölüm ya da üniversite düzeyindeki öğrenci temsilcilikleri için özendirilebilir.
- d) Üniversite gençliğinin üniversite yönetimine katılma yönünde özendirilmesi; bu amaçla öğrenci temsilcilerinin yönetimde daha etkin rol oynayabilmeleri için mevzuatta gerekli değişiklikler yapılabilir.

Kaynakça

- Alexander, W. M. (1969). Rethinking student government for larger universities. *The Journal of Higher Education*, 40(1), 39-46.
- Alışkan, M. (2004). *Yükseköğretim Mevzuatı*. İstanbul: Yaylım Yayıncılık.
- Bergan, S. (2003). Student participation in higher education governance, Erişim: http://www.coe.int/t/dg4/highereducation/Governance/SB_student_participation_EN.pdf, 10 Mayıs 2007.
- CC-HER Bureau (2000). *Universities as sites of citizenship and civic responsibility*, Document DGIV/EDU/HE 36. Strasbourg: Council of Europe.
- Colby, A., T. Ehrlich, E. Beaumont, ve J. Stephens. (2003). *Educating citizens: Preparing America's undergraduates for lives of moral and civic responsibility*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Çelikten, M. ve Yeni, Y. (2004). Okul müdürlerinin liderlik ve yöneticilik özelliklerinin cinsiyet açısından değerlendirilmesi, *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2): 305-314.
- De-Boer, H., ve Goedegebuure, L. (2001). On limitations and consequences of change: Dutch university governance in transition. *Tertiary Education and Management*, 7(2), 163-180.
- ESIB, (2007). *Bologna with students' eyes 2007*. London, UK: European Students' Union.
- Gutiérrez, C. J. (1969). Student participation in the government of the University of Costa Rica. *The American Journal of Comparative Law*, 17(3), 390-394.
- Johnson, J. H. (1991). *Student voice motivating students through empowerment*. Eugene, Oregon: Oregon School Study Council.
- Jones, G. A., Shanahan, T., ve Goyan, P. (2001). University governance in Canadian higher education. *Tertiary Education and Management*, 7(2), 135-148.
- Kaba, M. (2001). They listen to me...but they don't act on it: Contradictory consciousness and student participation in decision-making. *The High School Journal*, 82(2): 21-34.
- Kezar, A. (2000). *Pluralistic leadership: Incorporating diverse voices*. The Journal of Higher Education. 71(6), 722-743.
- Kuruüzüm, A., Asilkan, Ö., ve Çizel, R. B. (2005). Student participation in higher education institutions in Turkey. *Higher Education in Europe*, 30(3-4), 345-355.
- Lizzio, A. ve Wilson, K. (2009). Student participation in university governance: the role conceptions and sense of efficacy of student representatives on departmental committees, *Studies in Higher Education*, 34(1), 69-84.
- Mancini, F. (1969). Student power in Italy. *The American Journal of Comparative Law*, 17(3), 371-377.
- MEB. (2004). Millî Eğitim Bakanlığı demokrasi eğitimi ve okul meclisleri yönergesi. *Tebliğler Dergisi*. Sayı: 2564.
- Menon, M. E. (2003). Student involvement in university governance: A need for negotiated educational aims. *Tertiary Education and Management*. 9(3), 233-246.
- Menon, M. E. (2005). Students' views regarding their participation in university governance: Implications for distributed leadership in higher education. *Tertiary Education and Management*, 11(2), 167-182.
- Mızıkacı, F. (2006). *Higher education in Turkey*. Bucharest: UNESCO European Centre for Higher Education
- Obondo, A. T. (2000). *Politics of participatory decision-making: The case of Kenyatta University and the University of Nairobi*. Nairobi, Kenya: French Institute for Research in Africa .
- Özsunay, E. (1969). Participation of students in university and faculty administration in Turkey. *The American Journal of Comparative Law*, 17(3), 378-383.

◆ Burhanettin Dönmez / Niyazi Özer

- Persson, A. (2003). *Student participation in the governance of higher education in Europe: A council of Europe survey*. Bologna Follow-up Seminar on Student Participation in Governance in Higher Education, Oslo: Ministry of Education and Research.
- Richter, F. D. ve Tjosvold, D. (1980). Effects of student participation in classroom decision making on attitudes, peer interaction, motivation, and learning, *Journal of Applied Psychology* 65 (1).
- Selvig, E., ve Hambro, C. (1970). Student representation in Norwegian university government. *The American Journal of Comparative Law*, 18(1), 169-171.
- Sepúlveda, C. (1969). Student participation in university affairs: The Mexican experience. *The American Journal of Comparative Law*, 17(3), 384-389.
- Spurr, S. H. (1970). Faculty power versus student power. *Peabody Journal of Education*, 48(1), 37-41.
- Usluer, L. (2000). *Kadın öğretmenlerin yönetici konularına yükseltilmeme nedenleri konusundaki öğretmen ve yönetici görüşleri* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Wood, D. D. (1993). *Faculty, student, and support staff participation in college governance: An evaluation*. Paper presented at the Annual Conference of the Association of Canadian Community Colleges (June, 6-9). Alberta, Canada.
- YÖK. (2005). Yükseköğretim kurumları öğrenci konseyleri ve yükseköğretim kurumları ulusal öğrenci konseyi yönetmeliği. *Resmi Gazete*, Sayı: 25942.
- YÖK.(2009). *Avrupa yükseköğretim alanına doğru avrupa'da yükseköğretimden sorumlu bakanlar bildirgesi* Prag,Erişim:<http://bologna.yok.gov.tr/index.php?page=yazi&c=2&i=7> 05 Mayıs 2009
- Zuo, B., ve Ratsoy, E. W. (1999). Student participation in university governance. *Canadian Journal of Higher Education*, 29(1), 1-26.

EK. ANKET

Sevgili Öğrenci

Üniversite öğrencilerinin, üniversite yönetimindeki organ ve makamların rol, görev ve yetkileri ile ilgili bilgi düzeylerini belirlemeyi amaçlayan bir araştırma yapılması planlanmaktadır. Bu amaçla düzenlenen bu bilgi toplama formunda bazı kişisel bilgileriniz ve üniversite yönetimindeki organ ve makamların rol, görev ve yetkilerine ilişkin ifadeler yer almaktadır. Lütfen, formu dikkatlice okuyarak size uygun olan seçeneği işaretleyiniz. Bu bilgi toplama aracı ile elde edilen veriler bilimsel bir çalışma dışında hiçbir amaçla kullanılmayacaktır. Formun hiçbir yerine adınızı yazmanız gerekmemektedir. Lütfen tüm maddeleri yanıtlayınız. Araştırmada elde edilecek bilgilerin doğruluğu, veri toplama aracında yer alan ifadeleri içtenlikle yanıtlanmanıza bağlıdır. Katkılarınızı bekliyor, teşekkür ediyoruz.

1) Cinsiyetiniz

Kız Erkek

2) Bölümünüz

Fen Bilimleri (örn. Matematik Öğret., Fen Bilgisi Öğret.)
 Sosyal Bilimler (örn. Türkçe Öğret., Sınıf Öğret.)
 Beden Eğitimi ve Güzel Sanatlar (örn. Resim Öğret., Müzik Öğret.)

3) Sınıfınız

1. Sınıf 2. Sınıf 3. Sınıf 4. Sınıf

4) Üniversite yönetiminde yer alan, aşağıdaki organ ve makamların rol, görev ve yetkileri ile ilgili bilginizin hangi düzeyde olduğunu düşünüyorsunuz?

	Hiç	Az	Orta	Çok	Tam
Rektör	☐	☐	☐	☐	☐
Rektör Yardımcısı	☐	☐	☐	☐	☐
Dekan	☐	☐	☐	☐	☐
Enstitü Müdürü	☐	☐	☐	☐	☐
Yüksekokul Müdürü	☐	☐	☐	☐	☐
Üniversite Senatosu	☐	☐	☐	☐	☐
Üniversite Yönetim Kurulu	☐	☐	☐	☐	☐
Fakülte Kurulu	☐	☐	☐	☐	☐
Fakülte Yönetim Kurulu	☐	☐	☐	☐	☐
Bölüm Başkanı	☐	☐	☐	☐	☐
Anabilim Dalı Başkanı	☐	☐	☐	☐	☐
Program Başkanı	☐	☐	☐	☐	☐

5) Sizce aşağıdakilerden hangisi rektörün görevi **değildir**?

Üniversitesinin eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetleri hakkında Üniversitelerarası Kurula bilgi vermek,
 İl protokolünde üniversiteyi temsil etmek,
 Üniversitenin birimleri ve her düzeydeki personeli üzerinde genel gözetim ve denetim görevini yapmak,
 Öğrencilere gerekli sosyal hizmetleri sağlamak,
 Üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerde görevli öğretim elemanlarının ve diğer personelin görev yerlerini değiştirmek veya bunlara yeni görevler vermek,

6) Sizce rektör nasıl seçilir?

Üniversite personeli tarafından
 Öğretim görevlileri tarafından
 Öğretim üyeleri tarafından
 YÖK tarafından
 Cumhurbaşkanlığı tarafından
 Diğer(Lütfen yazınız)

7) Rektörün görev süresi kaç yıldır?

Bir İki Üç Dört Beş Altı

8) Bir rektör aynı üniversitede en fazla kaç defa rektör seçilebilir?

Bir Üst üste iki defa Aralıklarla iki defa Aralıklarla üç defa 0 Diğer .....

9) Rektör yardımcılarını kaç yıl için atanır?

Bir İki Üç Dört Beş Altı

10) Üniversite senatosunda aşağıdakilerden hangisi üye **değildir**?

Rektör
 Rektör Yardımcısı
 Dekan
 Dekan Yardımcısı
 Enstitü müdürü
 Yüksekokul müdürü

◆ Burhanettin Dönmez / Niyazi Özer

11) Aşağıdakilerden hangisi üniversite senatosunun görevlerinden biri değildir?

- Üniversitenin bütününi ilgilendiren yönetmelikleri hazırlamak,
- Üniversitenin eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetlerinin esasları hakkında karar almak,
- Üniversitenin yıllık eğitim-öğretim programını ve takvimini karara bağlamak,
- Ülkede yaşanan önemli olaylara ilişkin görüş ve önerilerini belirtmek,
- Fahri akademik unvanlar vermek,

12) Aşağıdakilerden hangisi Üniversite Yönetim Kurulu'nun görevlerinden biri değildir?

- Üniversitenin idari faaliyetlerinin yürütülmesinde rektöre yardımcı olmak,
- Üniversite yönetiminde senatoya yardımcı olmak,
- Üniversitenin yatırım programını ve bütçe taslağını incelemek ve rektörlüğe sunmak,
- Üniversite yönetimi ile ilgili rektörün getireceği konularda karar almak,
- Fakülte, enstitü ve yüksekokul yönetim kurullarının kararlarına yapılacak itirazları inceleyerek kesin karara bağlamak,

13) Dekanın görev süresi kaç yıldır?

- Bir
- İki
- Üç
- Dört
- Beş

14) Sizce aşağıdakilerden hangisi dekanın görevi değildir?

- Fakülte'deki eğitim-öğretim etkinliklerini denetlemek,
- Fakülte yönetim kurulunun üyelerini belirlemek,
- Fakülte kurulunun kararlarını uygulamak,
- Fakültenin işleyişi hakkında rektöre rapor vermek,
- Fakültenin ödenek ve kadro ihtiyaçlarını rektörlüğe bildirmek,

15) Dekan Yardımcılarının görev süresi kaç yıldır?

- Bir
- İki
- Üç
- Dört
- Beş

16) Dekan Yardımcıları nasıl atanır?

- Cumhurbaşkanı tarafından.
- Yüksek Öğretim Kurulu tarafından
- Rektör tarafından.
- Senato tarafından.
- Dekan tarafından.

17) Aşağıdakilerden hangisi Fakülte Kurulunun görevi değildir?

- Fakültenin, eğitim-öğretim faaliyetlerini kararlaştırmak,
- Fakültenin, bilimsel faaliyetlerini kararlaştırmak
- Fakültenin, araştırma ve yayım faaliyetlerini kararlaştırmak
- Fakülte yönetim kuruluna üye seçmek,
- Dekan yardımcılarını önermek,

18) Aşağıdakilerden hangisi Fakülte Yönetim Kurulunun görevi değildir?

- Fakülte kurulunun kararlarının uygulanmasında dekana yardım etmek,
- Fakültenin eğitim-öğretim, plan ve programları ile takviminin uygulanmasını sağlamak,
- Fakültenin yatırım, program ve bütçe tasarısını hazırlamak,
- Dekanın fakülte yönetimi ile ilgili getireceği bütün işlerde karar almak,
- Dekanın çalışmalarını denetlemek,

19) Bölüm Başkanı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- Bölüm başkanının profesör olabilir.
- Bölüm başkanı doçent olabilir.
- Bölüm başkanı yardımcı doçent olabilir.
- Bölüm başkanı öğretim üyesi olabilir
- Bölüm başkanı öğretim görevlisi olabilir.

20) Aşağıdakilerden hangisi hiyerarşik açıdan en üst konumdadır?

- Dekan sekreteri
- Genel sekreter
- Fakülte sekreteri
- Bölüm sekreteri
- İç hizmetler şefi

COLLEGE STUDENTS' KNOWLEDGE LEVELS CONCERNING UNIVERSITY GOVERNANCE

Burhanettin DÖNMEZ*

Niyazi ÖZER**

Abstract

The purpose of this study was to determine knowledge levels of the college students' regarding university governance. It was also intended to determine whether students' knowledge levels differ significantly in terms of the variables, including gender, department and grade. The population of the study comprises of a total number of 4271 students enrolling in İnönü University Faculty of Education during 2006-2007 academic year. Sample of the study was consisting of 1029 students chosen from all departments and classes by proportional cluster sampling method. Data gathered by a survey instrument developed by the researchers. Frequency distribution, percentage and Chi-square techniques were performed for the data which were obtained from the survey. The results showed that students have inadequate knowledge regarding councils/committees playing a role in university or faculty governance. Results also indicated that compared to females, males have more accurate knowledge as regards university governance and, as class level increases knowledge levels of students also increases too.

Key Words: University governance, college students, faculty of education

* This study was presented as a declaration in the 16th Educational Sciences Congress, on 5-7 September 2007 in Gaziosmanpaşa University .

** Associated Professor Dr., İnönü University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences.

*** Research assistant., İnönü University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences, nozer@inonu.edu.tr